

HET MAKEN VAN EEN JAAROVERZICHT IN LEGO®-BLOKKEN

Luk Indestege - LEGO®-jaaroverzicht

Bijna iedereen heeft al eens, al dan niet als kind, gespeeld met de bekende LEGO®-blokken. Dankzij hun typische noppen aan de bovenkant en de buisjes aan de onderkant kunnen deze gekleurde, in kunststof gefabriceerde, steentjes op elkaar geklikt worden. Spelers kunnen sets volgen die een specifieke bouwkit hebben, maar ze hebben ook de vrijheid om hun eigen creatieve ontwerpen te maken, door de blokken op verschillende manieren samen te stellen.

Al van jongs af aan bouwt Maarten Verlinden verwoed met LEGO®-bouwblokken. Daarnaast studeerde hij filosofie en is hij leraar zedenleer en filosofie. Hij is erg begaan met wat er in onze wereld gebeurt en hoe dat geduid kan worden. Hij verenigt zijn interesse in het wereldgebeuren met zijn passie voor het bouwen met LEGO® in zijn jaaroverzichten. **Gedurende het hele jaar bouwt hij een vijftigtal treffende tafereel uit de actualiteit, enkel met LEGO®-materiaal.** Die bouwwerken plaatst hij samen op een grote vierkante tafel. Zo ontstaat er een jaaroverzicht dat klaar is tegen november.

Maartens eerste **LEGO®-jaaroverzicht** was te zien op een kunsttentoonstelling in 'Artikel 27' in Zonhoven, eind 2015. Vervolgens kreeg hij vragen van de bibliotheek van Zonhoven om zijn jaaroverzicht ook daar op te stellen. Elk jaar groeit de belangstelling en komen er vragen van nog meer bibliotheken: van zijn eigen gemeente Heusden-Zolder, en verder van Ham, Dilsen, Beringen...

Maarten begint te bouwen aan een nieuw jaaroverzicht in de loop van mei en is er zes maanden lang dagelijks mee bezig. Over elk tafereel moet goed nagedacht worden en zoals het past voor een filosoof stelt Maarten zichzelf vele vragen: *'Is het thema voldoende beklijvend? Heeft het een morele dimensie? Zit er een dilemma in? Kan het visueel gebracht worden? Is er geen verkeerde interpretatie mogelijk? Is het geen herhaling van vorig jaar?'* Sinds enkele jaren verwerkt Maarten een **rode draad** in zijn creatie, zoals de oorlog in Oekraïne of het Verhaal van Vlaanderen.

Ondanks het enorme aanbod aan LEGO®-steentjes en -figuurtjes moet Maarten soms hard zoeken om zo juist mogelijk weer te geven wat hij wil. Het was bijvoorbeeld erg moeilijk om figuurtjes met mondkmaskers te vinden. Het aanbod was beperkt, maar Maarten heeft nagenoeg de hele voorraad ervan kunnen bemachtigen. Maarten heeft ook geleerd om stevige basisplaten te bouwen, die hem de nodige creatieve mogelijkheden geven en die het vervoeren van de aparte tafereel gemakkelijk maken, zonder schade. In de eerste jaren duurde het verhuizen van zijn jaaroverzicht een hele dag, nu wordt de klus geklaard op drie uur tijd. Hij krijgt een beetje hulp van zijn vriendin en zijn moeder, maar kunstenaar zijn is toch vooral een solo-ambacht.

Zijn twee kinderen, pubers, hebben er geen aandacht voor, maar **de interesse bij het publiek is groot**. Naast de opstelling liggen er wedstrijdlijsten en kunnen deelnemers hun antwoorden deponeren in een bus die erbij staat. Zo ontvangt hij tot duizend ingevulde vragenlijsten in de bus, vooral van kinderen. Die winnen graag de hoofdprijs: een LEGO®-doos. Volwassenen vullen die vragenlijst meestal niet in, maar ze komen wel kijken. Maarten schat hun aantal op een vier- tot vijfduizendtal. Mooi is wel dat het vaak de kinderen zijn die aan hun ouders uitleggen wat er te zien is en de reacties van de bezoekers zijn altijd positief.

Maarten geniet terecht van de belangstelling. Zijn werk is dan ook **origineel binnen de traditie van de jaaroverzichten**. Hij vindt het fijn dat hij mensen aan het denken kan zetten. Zijn jaaroverzicht kwam ook al in verschillende kranten, op radio en op TV. Sommige scènes kunnen mensen diep raken, bijvoorbeeld de brand in een leegstaand huis in Beringen in 2019, waarbij twee brandweermannen het leven lieten. Ook het popje van Jürgen Conings onder een boom sprak mensen aan, het verdween...

Maarten kan erg genieten wanneer het laatste blokje geplaatst is. Hij kijkt dan naar zijn afgewerkt jaaroverzicht, het werk van zes maanden. Naast vele uren denken en bouwen kost het jaaroverzicht ook geld, want LEGO®-spullen zijn niet goedkoop. Maarten krijgt een beperkte kostenvergoeding van de bibliotheken waar het jaaroverzicht getoond wordt, maar hij vindt het resultaat zeker de eigen investering waard. Na de tentoonstellingsperiode begint hij met gemengde gevoelens aan de afbraak. Het duurt twee maanden om alle blokjes en elementen goed te sorteren, om er enkele maanden later weer mee te kunnen bouwen zonder al te veel zoekwerk.

Maarten droomt ervan om de actualiteit wekelijks in beeld te kunnen brengen, er is plaats voor 52 taferelen op zijn tafel, maar de actualiteit heeft nauwelijks een agenda. Hij heeft ook gezocht naar collega's, die iets gelijkaardigs doen, maar tot nog toe zonder resultaat.

**Gebaseerd op een gesprek door Luk Indestege met Maarten Verlinden (december 2023).*

**Deze inzending kadert binnen het project Beleving. 100 levende gebruiken en tradities in Limburg. Een initiatief van het Limburgs Volkskundig Genootschap, in samenwerking met ECRU Erfgoed en Erfgoed Haspengouw, Werkplaats immaterieel erfgoed, Openluchtmuseum Bokrijk, Heemkring Vaart, Haspengouw. TV vzw, Academie voor Streekgebonden Gastronomie en AVANSA-Limburg.*

 INZENDER

Maarten Verlinden

 LOCATIE

3550 Heusden-Zolder

 THEMA

Feesten, rituelen en sociale gebruiken
Sport en spel
Ambacht, vakmanschap en techniek

 TREFWOORD

#ritueel #techniek